

KTKP010 Oppiminen ja ohjaus

12.9.2022

Mikko Hiljanen ja Riitta Tallavaara

Ryhmän toimintaohjeiden työstämisen jatkaminen

- Oman näkökulman haastaminen
- Näkökulmien ottaminen muilta
 - Kollegat ja oppilaat
- Omista arvoista ja näkökulmista kiinni pitäminen (näkemysten haastaminen, mutta myös niiden puolustaminen)
- Avoin keskustelu, johon kaikki voivat osallistua
 - Kuuntelee, kun toiset puhuu
 - Kysyy kysymyksiä
- Positiivinen ja kannustava ilmapiiri
 - Moikkaa kaikkia
 - Asian ja henkilön erottaminen toisistaan
- Ei pilkata muiden näkemyksiä, eikä jatketa keskustelua toisten selän takana.
- Jokainen on tasavertainen ryhmän jäsen, kaikkia kuunnellaan avoimesti ja ennakkoluulottomasti.
- Panostetaan vuorovaikutukseen ja yhdessä tekemiseen, ei vapaamatkustajia, eikä pomottajia.
- Aitoa ryhmätyöskentelyä, ei pelkästään tehtävien jakamista ja niiden ulkokohtaista yhteen kokoamista.
- Avoin keskustelu ja aktivointi sekä toiminnallistaminen.

Riitan ja Mikon lisäykset:

- Luottamuksellisuus
- Radikaali tasa-arvo kaikkien kesken
- Rohkeus epävarmuuteen
- Tuttuuden haastaminen

Ryhmän toimintaohjeiden työstämisen jatkaminen – pystyttekö elämään näiden kanssa?

- **Oman näkökulman haastaminen ja näkökulmien ottaminen muilta kuitenkin omista arvoista kiinni pitäen**
 - Avoin keskustelu ja aktivointi sekä toiminnallistaminen
 - Tuttuuden haastaminen
- **Luottamuksellisuus:**
 - Ei pilkata muiden näkemyksiä, eikä jatketa keskustelua toisten selän takana.
 - Rohkeus epävarmuuteen
- **Jokainen on tasavertainen ryhmän jäsen, kaikkia kuunnellaan avoimesti ja ennakkoluulottomasti.**
 - Radikaali tasa-arvo kaikkien kesken
 - Asiat riitelee, ei ihmiset
- **Positiivinen ja kannustava ilmapiiri:**
 - Panostetaan vuorovaikutukseen ja yhdessä tekemiseen, ei vapaamatkustajia, eikä pomottajia.
 - Aitoa ryhmätyöskentelyä, ei pelkästään tehtävien jakamista ja niiden ulkokohtaista yhteen kokoamista.

Lukupiiritehtävä

- Tehtävänanto: Jakaudutaan ryhmiin, joissa luetaan ryhmän valitsema teos ja jonka käsittelystä tehdään tuotos.
 - Voitte valita tuotoksen muodon, mutta hyväksi havaittu tapa on tuottaa tästä noin. 30 minuutin Zoom- tai Teams-tallenne, jossa keskustellette teoksesta
 - Huolehtikaa, että kaikki pääsevät antamaan panoksensa työssä
 - Teosvaihtoehdot:
 - Koivula, M., Siippainen, A. & Eerola-Pennanen, P. (toim.) 2017. Valloittava varhaiskasvatus. Tampere: Vastapaino.
 - **Lonka, K. 2015. Oivaltava oppiminen. Otava.**
 - **Nurmi, J. ym. 2006 (tai uudempi painos). Ihmisen psykologinen kehitys. Helsinki: WSOY. (saatavana myös e-kirjana)**
 - Puukari, S., Lappalainen, K. & Kuorelahti, M. (toim.) 2017. Ohjaus ja erityisopetus oppijoiden tukena. PS-kustannus. (saatavana myös e-kirjana)
 - **Woolfolk, A. 2007 (tai uudempi painos). Educational Psychology. Boston (Mass.): Allyn & Bacon. (saatavana myös e-kirjana)**
- Arviointi hyväksytty-hylätty
- Palautus joulukuu?

Ilmiötehtävä: Mitä oppiminen on?

- Tehtävänanto: pureudutaan pienissä ryhmissä (4 kpl) kysymykseen mitä oppiminen on?
- Tehtävää työstetään demo-tapaamisilla maanantaisin eri tehtävien jne. rikastamana
- Kukin pienryhmä valitsee näkökulman, joista “pääkysymystä” tarkastellaan
- Kukin ryhmä tuottaa noin 20 minuutin mittaisen oppimistuokion näkökulmastaan 3.10. tapaamiselle.
 - Keskittykää erityisesti tuokioiden pedagogiikkaan, eli siihen, millä tavalla aihepiirinne muille havainnollistatte. Olkaa luovia!
 - Demokerralla 10.10. käytetään siihen, että pohditaan koko Derby-ryhmän kesken vastausta kysymykseen mitä oppiminen on?
- Arviointi: ryhmän itsearviointi (1/3 kokonaisarvosanasta)
 - Ks. Kriteerit
 - Palautetaan 14.11. mennessä peda.netin palautuskansioon

Tutkivan oppimisen malli

Ks. Hakkarainen ym.,
2004, Tutkiva oppiminen.
Järki, tunteet ja kulttuuri
oppimisen sytyttäjinä.

Näkökulmien valinta ja ryhmiin jakautuminen

Mikä teitä kiinnostaa?

Sisällysluettelo

ESIPUHE

MITEN MUISTI TOIMII?

Kirjailijasta	90
Millainen on muistin perusrakenne?	92
Ihminen rakentaa todellisuudesta sisäisiä malleja	92
Muistin erilaiset muodot	94
Miten sisäiset mallit ohjaavat oppimista?	95
<i>Sisäinen malli ei ole vain mielen sisäinen</i>	97
Mitä on metakognitio?	97
Ihminen on surkea tietokone	99
Muisti tuottaa merkityksiä	101
Työmuisti – mikä sitä kuormittaa?	103
Tapahtumamuisti eli episodinen muisti: miten ennakoimme tilanteita?	104
Millaista on tehokas tiedollinen muistaminen?	106
Muistimme on vinoutunut	108
Sovellus: Opiskelustrategiat	111
Omia oivalluksiani	112
Kiteytyksiä	114

MITÄ ON ASiantuntijuus?

Miten taitoja opitaan?	117
Taitojen oppimisen vaiheet	121
Asiantuntijan ajattelun kehittyminen	121
Miten asiantuntija voi ylittää ja kiertää työmuistin rajoituksia?	122
Asiantuntijuuden käänköpuolet	124
Millaisia ovat tulevaisuuden taidot?	124
Voiko työmuistia laajentaa?	125
Tietoinen ja automaattinen ajattelu	125
Voiko asiantuntijan intuitioon luottaa?	127
Tiedostamattoman ajattelun voima – miten intuitio toimii?	130
Kuinka tiedostamaton ja tietoinen pelaavat yhteen?	131
Millainen palaute auttaa kehittymään asiantuntijaksi?	132
<i>Miten antaa rakentavaa palautetta?</i>	133
<i>Miten ottaa palautetta vastaan?</i>	136
<i>Minäkeskeisyys ja asiantuntijaksi kehittymisen tunnehinta</i>	137
Sovellus: Aktivoiva luento tai oppitunti	138
Sovellus: Ongelmalähtöinen oppiminen	141
Omia oivalluksiani	144
Kiteytyksiä	146

OPPIMINEN VUOROVAIKUTUKSESSA

Miten Vygotski vaikutti ajatteluun?	147
Arkiajattelu ja tieteellinen ajattelu	149
Asiantuntijayhteisöt ja lähikehityksen vyöhyke	153
Oppiminen välittyy muiden ihmisten ja työvälineiden kautta	153
Mitä ovat käytäntöyhteisöt?	154
Miten ihminen oppii säätelemään omaa oppimistaan?	156

Opitaan säätelemään omaa teknologian käyttöä?	79
ajan ja opiskelijan vastavuoroinen säätely	80
käs toiminta hajautuu ihmisen ja hänen ympäristönsä välille?	82
verkostoälykyys?	84
rat tietokäytännöt?	85
svien väliset erot tietokäytännöissä	86
vat diginatiivit?	87
;	90
tti	92
inen kehittyä sisäistämisen ja ulkoistamisen kautta?	94
uden ja osallisuuden merkitys oppimisessa	95
Tutkiva oppiminen	97
utkiva oppiminen on?	97
ntelyteoriat ja kysymykset	99
in oppimisen vaiheet	101
lluksiani	103
ä	104
PÄRISTÖT	106
in kaikkiallisuus	108
ja leikkilisyys	111
inen ja oppimispelit	112
ikki on tärkeää?	114
innitella kouluja ja oppilaitoksia?	117
Ilmiölähtöinen oppiminen	121
tuvuuksien yhdistelyä	121
uusiin opetussuunnitelmiin	122
ilmiölähtöinen oppiminen on?	122
ajattelusta!	124
a tunteet	124
nin haasteet	125
ja toteuttaa ilmiöitä	125
Pelioppiminen yhdistyy tutkivaan oppimiseen ja ilmiölähtöiseen oppimiseen	127
lluksiani	130
ä	131
NTEIDEN ROOLI OPPIMISESSA?	132
ivot	133
vuorovaikutus	136
monet ulottuvuudet	137
ien taltuttaminen	138
tressitilanteessa kannattaa toimia?	141
entti ja oppiminen	141
tunnereaktiot ja tunnetaidot?	144
en liittyvät tunteet	146
ntemukset	147
tionaalinen oppiminen	149
luintoa	153
vahvuuksien psykologia (positiivinen psykologia)	153
at kouluinto ja koulu-uupumus?	154
upumus peruskoulussa ja lukiossa	156
us voi tarttua!	157

Sovellus: Tunteet oppimistilanteissa

Omia oivalluksiani

Kiteytyksiä

MOTIVAATIO – MIKÄ MEITÄ LIIKUTTAA?

Sisäinen ja ulkoinen motivaatio

Mitä on virtaus?

Motivaation kahdeksan kanavaa

Virtaus ja tunteet

Opiskelijoiden tilannekohtaiset virtauskokemukset

Virtauksen tunnuspiirteitä

Miten uskomukset edistävät tai haittaavat motivaatiota?

Jumiutunut ajattelutapa

Mikä on normaalia kehitystä?

Käsityksiä tiedosta ja oppimisesta

Miten suoritusta ennakoidaan?

Miten attribuutiot ovat yhteydessä motivaatioon?

Odotusarvoteoria

Sovellus: Miten motivoida oppilaita?

Sovellus: Motivaatio ja lukemaan oppiminen

Omia oivalluksiani

Kiteytyksiä

LUOVUUS JA OIVALTAMINEN OPPIMISESSA

Asiantuntijuusnäkökulma luovuuteen

Luovan työn sosiaalinen ja kulttuurinen ulottuvuus

Kollektiivinen luovuus

Luovuuden tunneulottuvuus

Millaista on arkiluovuus?

Luovuutta edistävä vuorovaikutus

Luovan prosessin vaiheet

1. Valmistelu ja ratkaisujen etsiminen

2. Kypsytys

3. Oivallus

4. Loppukehittely ja julkistaminen

Kirjoittamisesta

Kirjoittamisen ongelmat – vetkuttelu, blokit, perfektionismi

Sovellus: Prosessikirjoittaminen

Voiko luovaa kirjoittamista opettaa?

Prosessikirjoittaminen ja sen vaiheet

Sovellus: Miten luovaa ajattelua voidaan tukea koulussa?

Omia oivalluksiani

Kiteytyksiä

MILLAISTA ON OIVALTAVA OPPIMINEN?

Miksi tarvitaan uudenlaisia pedagogisia malleja?

Kohti kokonaisvaltaista oivaltavan oppimisen mallia

Vaihe 1: Prosessin käynnistäminen ja kiinnostuksen syöttäminen

Vaihe 2: Prosessin tukeminen ja kiinnostuksen syventäminen

Vaihe 3: Miten arviointi tukee kiinnostuksen syventämistä?

Erilaisia lähestymistapoja ja menetelmiä

Miksi oivaltava oppiminen voi tuntua hankalalta?

Kirstin viisi K-kirjainta

Tulevaisuuden oppiminen

Kirsti Lonka
2015, Oivaltava
oppiminen

Kotitehtävät 19.9. tapaamista varten

- Tutustukaa pedagogiseen ydinosaamisalueeseen (jollatte jo ole tutustuneet)
- Kuunnelkaa Kasvata mua -podcastista jakso nimeltä Merkitysten merkitys
 - <https://open.spotify.com/episode/6Nd6CxYqK8BVMTDOOn0CDOt>
 - <https://anchor.fm/minni-matikainen/episodes/3--Merkitysten-merkitys-e1g14bs>
- Päättäkää ja ilmoittakaa Riitalle ja Mikolle lukupiirikirjanne